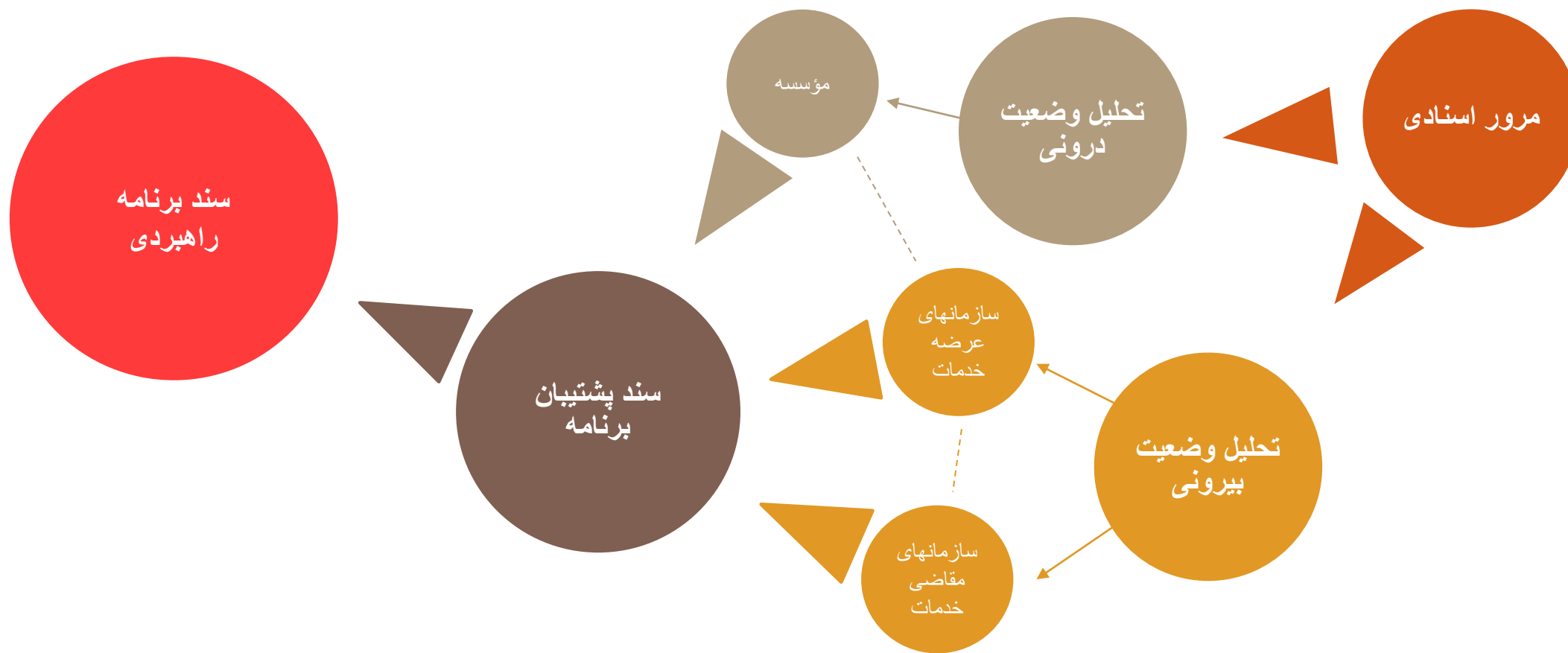

برنامه راهبردی مؤسسه نیکوکاری دکتر معین

پیام روشنفکر و پیمان زینتی

گام ها

مرور اسنادی

مرور سریع وضعیت سازمان‌های غیر دولتی در ایران

مرور اسنادی

■ فراوانی سمن‌ها به تفکیک موضوع

بر اساس آخرین اطلاعات که توسط وزارت کشور (1397) تحت عنوان «لیست سازمان‌های مردم نهاد ثبت شده در وزارت کشور به تفکیک موضوع فعالیت» منتشر شده است، تعداد کل سازمان‌های مردم نهاد ثبت شده که در آنجا، به رقم **686** سازمان می‌رسند.

جدول شماره 1: فراوانی سازمان‌های مردم نهاد ثبت شده در وزارت کشور به تفکیک موضوع فعالیت (1397)

درصد از کل انواع فعالیت‌ها	درصد از فعالیت‌های اجتماعی	فراوانی	حوزه فعالیت
3.29	7.14	22	آسیب‌های اجتماعی
13.62	29.54	91	اجتماعی
0.02	2.27	7	امور زنان
1.04	5.19	16	بشر دوستانه
12.87	27.92	86	خیریه
12.87	27.92	86	بهداشت و درمان
46.10	100	308	کل

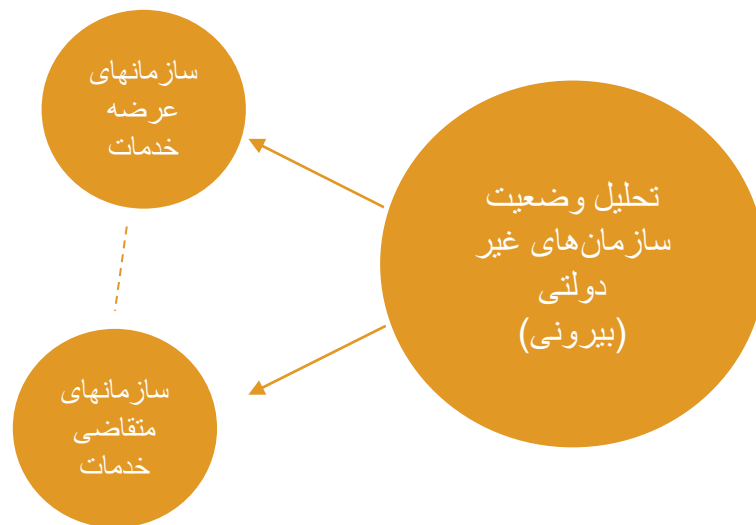
مرور اسنادی

■ پراکندگی سمن‌ها به تفکیک فعالیت

در میان 22 سازمان مردم نهاد ثبت شده با تمرکز آسیب‌های اجتماعی در آن وزارت، دو موضوع کودکان کار و خیابان و اعتیاد به مواد مخدر بیشترین تکرار را در میان سازمان‌ها داشته‌اند.

جدول شماره 2: تنوع خدمات سازمان‌های مردم نهاد ثبت شده در وزارت کشور به تفکیک موضوع فعالیت (1397)

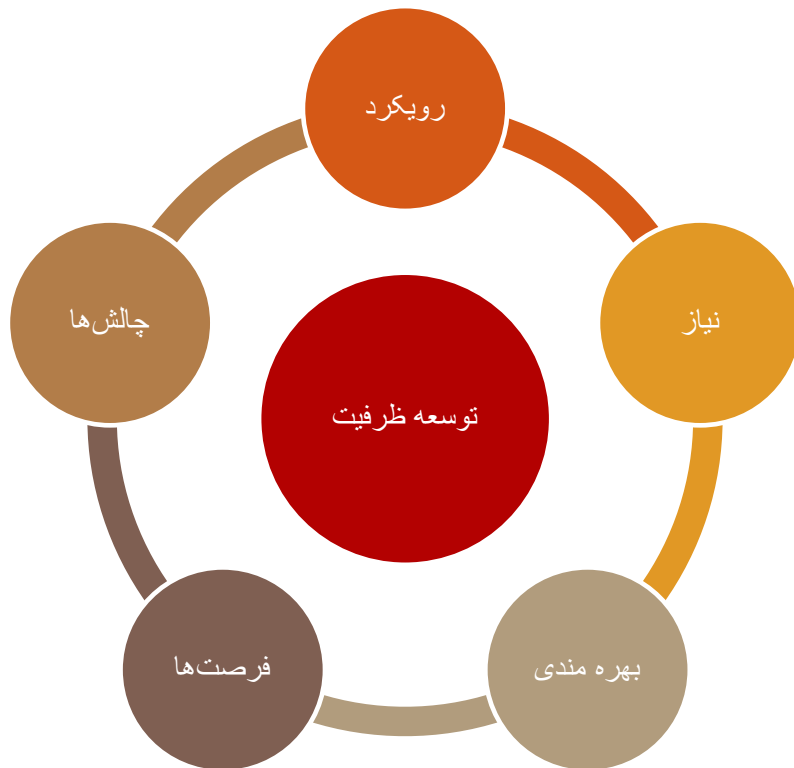
حوزه فعالیت	نام سازمان	انواع خدمات سازمان	خدمت غالب در سازمان
آسیب‌های اجتماعی	انجمن کودکان مهر هستی	پرداخت هزینه‌های آموزشی یارانه خوراک و پوشاک	حمایتی - خیریه‌ای
آسیب‌های اجتماعی	انجمن یاری کودکان در معرض خطر	دیده‌بانی و ترویج فرهنگی آموزش پایه و سوادآموزی و مهارت‌افزایی	حمایتی - جانب‌داری
آسیب‌های اجتماعی	انجمن حامیان کودکان کار و خیابان	سوادآموزی کودکان توانمندسازی (مهارت‌افزایی) خانواده‌ها	حمایتی - توانمندسازی
آسیب‌های اجتماعی	انجمن حمایت از کودکان کار	سوادآموزی و آموزش کودکان خدمات بهداشت و مددکاری یک وعده غذای گرم	حمایتی - خیریه‌ای
آسیب‌های اجتماعی	جمعیت دفاع از کودکان کار و خیابان	آموزش کودک بهداشت و مددکاری کودک پژوهش و آگاهی بخشی	حمایتی - جانب‌داری

تحلیل وضعیت توسعه ظرفیت سازمان‌های غیر دولتی (بیرونی)

سازمان‌های تولید و مصرف خدمات توسعه ظرفیت

تحلیل وضعیت بیرونی

■ محورهای تحلیل

- الف- طرز تلقی از برنامه‌های توسعه ظرفیت (یا توان‌افزایی) در میان سازمان‌های غیر دولتی به چه شکل است؟
- ب- سازمان‌های غیر دولتی در چه زمینه‌هایی به برنامه‌های توسعه ظرفیت احساس نیاز می‌کنند (کرده‌اند)؟
- ج- سازمان‌های غیر دولتی تا کنون از چه اشکالی از برنامه‌های توسعه ظرفیت بهره برده‌اند؟
- د- فرصت‌ها (نقاط مثبت) در مواجهه سازمان‌های غیر دولتی با برنامه‌های توسعه ظرفیت کدام هستند؟
- ه- چالش‌ها (نقاط منفی) در مواجهه سازمان‌های غیر دولتی با برنامه‌های توسعه ظرفیت کدام هستند؟

تحلیل وضعیت بیرونی

- راهنمای مصاحبه نیمه ساختار یافته انفرادی و گروهی متمرکز (سازمان‌های متقاضی خدمات توسعه ظرفیت)

سوالات اصلی

اصطلاح «توسعه ظرفیت سازمان‌های غیردولتی» چه چیزی را به ذهن شما متبادر می‌کند؟

آیا سازمان شما تا به حال برنامه توسعه ظرفیتی داشته است؟ (منظور برنامه‌ایست که انحصاراً برای سازمان شما طراحی و اجرا شده باشد).

آیا سازمان شما تا به حال در برنامه‌های توسعه ظرفیت شرکت کرده است؟ (منظور برنامه‌هایی است که بیش از یک سازمان در آن حضور دارند).

آیا نیروهایی که به واسطه سازمان شما در برنامه‌های توسعه ظرفیت شرکت کرده‌اند، در سازمان پایدار مانده‌اند؟

کدام یک از برنامه‌های توسعه ظرفیتی که در آنها شرکت داشته‌اید برای سازمان شما مطلوب‌تر بوده؟ چرا؟

در حال حاضر فکر می‌کنید سازمان‌های جامعه مدنی که در حوزه‌هایی مشابه شما فعالیت می‌کنند چه نیازهایی دارند که از طریق توسعه ظرفیت می‌توان آن‌ها را مرتفع ساخت؟

تحلیل وضعیت بیرونی

- راهنمای مصاحبه نیمه ساختار یافته انفرادی و گروهی متمرکز (سازمان‌های عرضه کننده خدمات توسعه ظرفیت)

سوالات اصلی

اصطلاح «توسعه ظرفیت سازمان‌های غیردولتی» چه چیزی را به ذهن شما متبادر می‌کند؟

نیاز و ضرورت ورود به حوزه توسعه ظرفیت‌ها از چه منظری احساس می‌شود؟

آیا سازمان شما از شیوه خاصی از نیازسنجی برای طراحی برنامه‌های خود بهره می‌برد؟ لطفاً تشریح کنید.

لطفاً مثال‌هایی از برنامه‌های تهیه شده در سازمان خود را تشریح کنید؟

لطفاً شیوه پایش و ارزشیابی برنامه‌های خود را تشریح کنید.

فرصت‌ها و چالش‌های شما در زمینه توسعه ظرفیت چه هستند؟

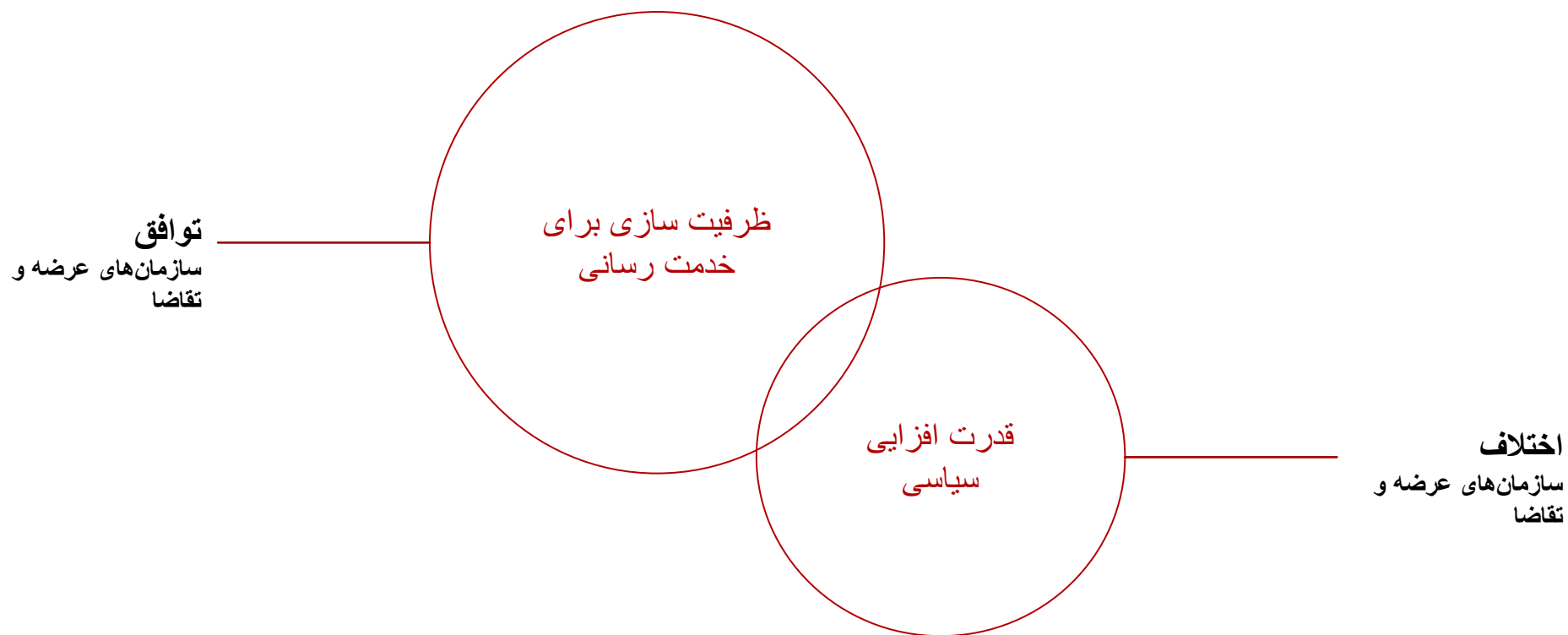
تحلیل وضعیت بیرونی

یافته های کلی

گروه هدف		سطح بررسی
سازمان های عرضه کننده خدمات	سازمان های متقاضی خدمات	
توسعه ظرفیت به مثابه افزایش ظرفیت خدمت رسانی	توسعه ظرفیت به مثابه قدرت افزایی سیاسی	رویکرد به برنامه توسعه ظرفیت
	توسعه ظرفیت به مثابه افزایش ظرفیت خدمت رسانی	نیاز به برنامه توسعه ظرفیت
بهبود درون سازمانی	بهبود درون سازمانی	بهره مندی از برنامه توسعه ظرفیت
	پولی - کالایی	
داوطلبانه	داوطلبانه	فرصت های موجود در زمینه توسعه ظرفیت
گزینشی	گزینشی	
سرمایه اجتماعی درون گروهی سمن ها	سرمایه اجتماعی درون گروهی سمن ها	چالش های موجود در زمینه توسعه ظرفیت
تمایل دولت به رشد سمن ها	تمایل دولت به رشد سمن ها	
حمایت سازمان های بین المللی	حمایت سازمان های بین المللی	
نیروی انسانی ماهر	وجود سازمان های باتجربه	
حمایت نیکوکاران و خیرین	حمایت نیکوکاران و خیرین	
نگرانی امنیتی - سیاسی	نگرانی امنیتی - سیاسی	
کمبود مشوق های مالی	کمبود منابع مالی و ناپایداری نیروی انسانی	
فقدان مؤلفه های سیاستگذاری شاهد بنیان	فقدان مؤلفه های سیاستگذاری شاهد بنیان	
		عدم تمایل به تغییرهای ساختار سازمانی

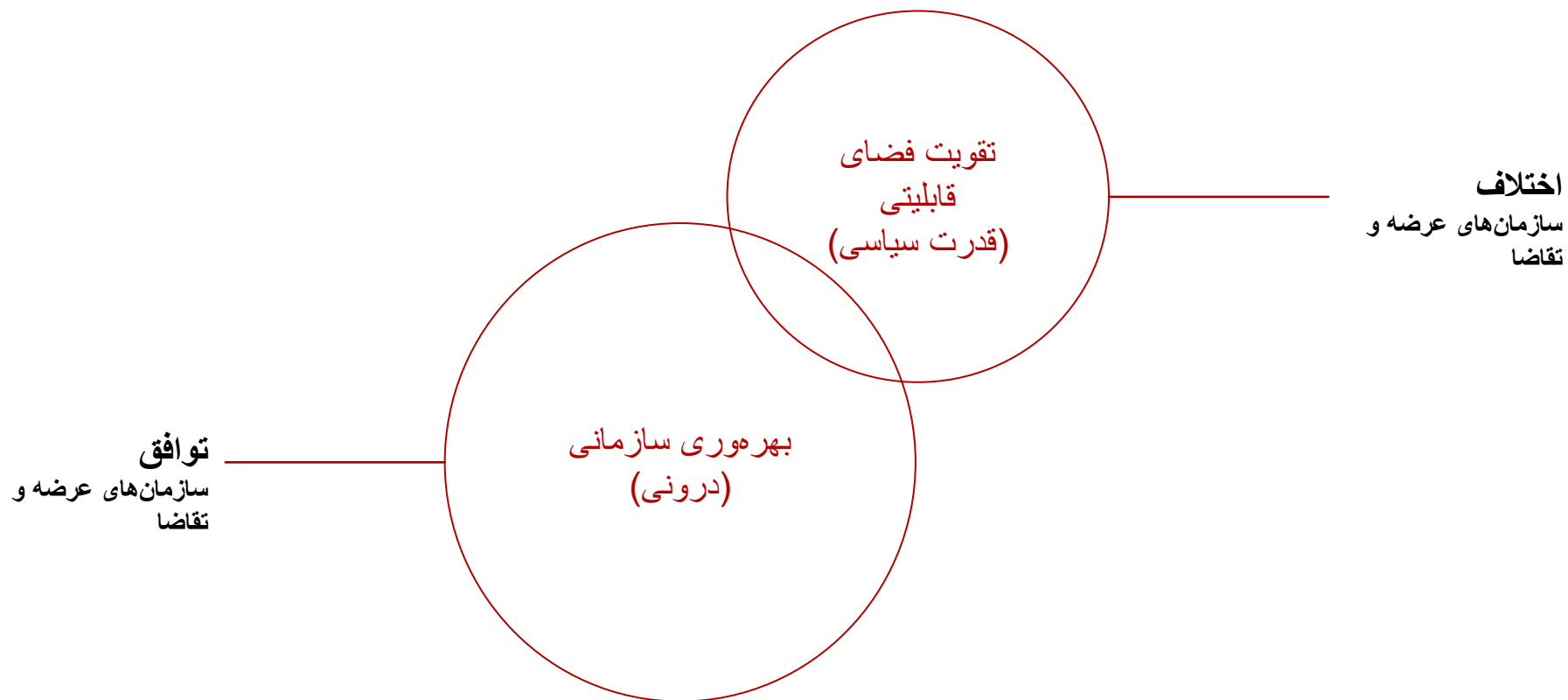
تحلیل وضعیت بیرونی

■ رویکرد به برنامه‌های توسعه ظرفیت سازمان‌های غیردولتی

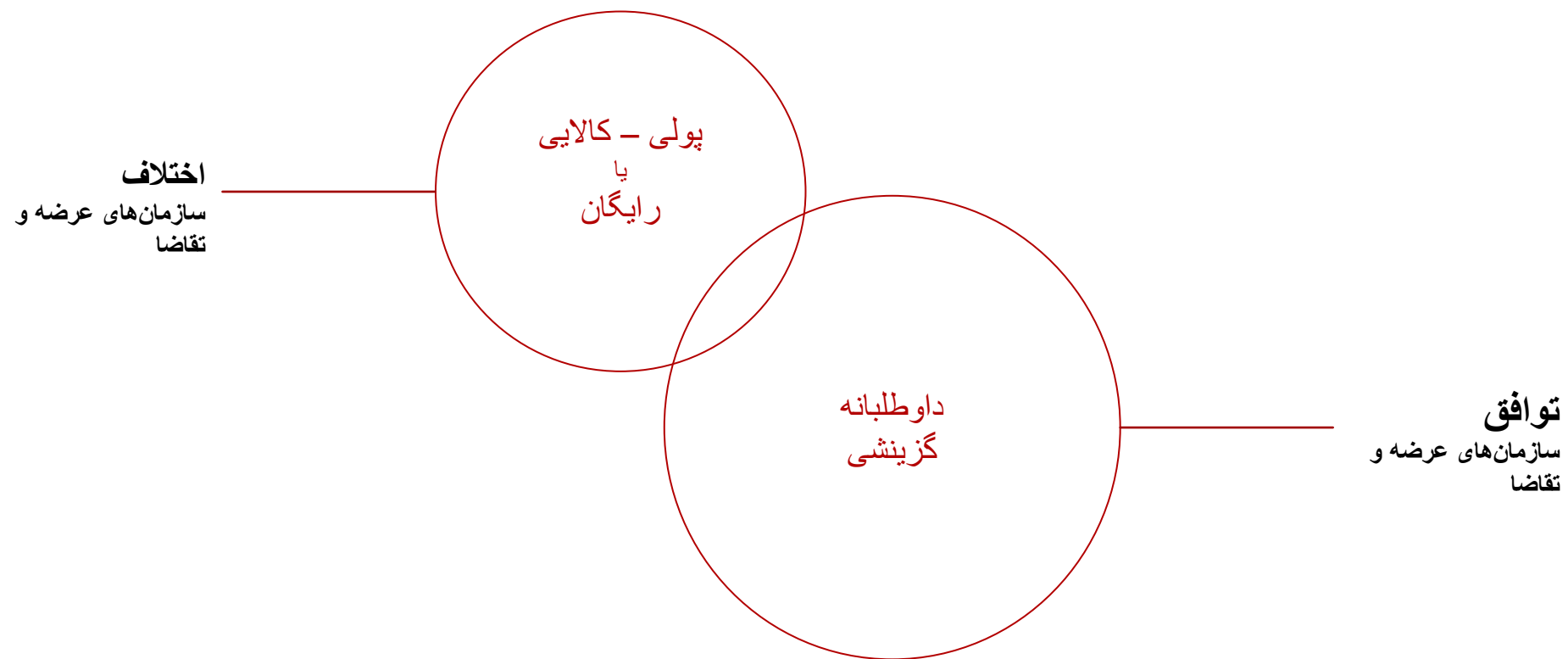
تحلیل وضعیت بیرونی

نیاز به برنامه‌های توسعه ظرفیت سازمان‌های غیردولتی

تحلیل وضعیت بیرونی

■ شیوه بهره‌مندی به برنامه‌های توسعه ظرفیت سازمان‌های غیردولتی

تحلیل وضعیت بیرونی

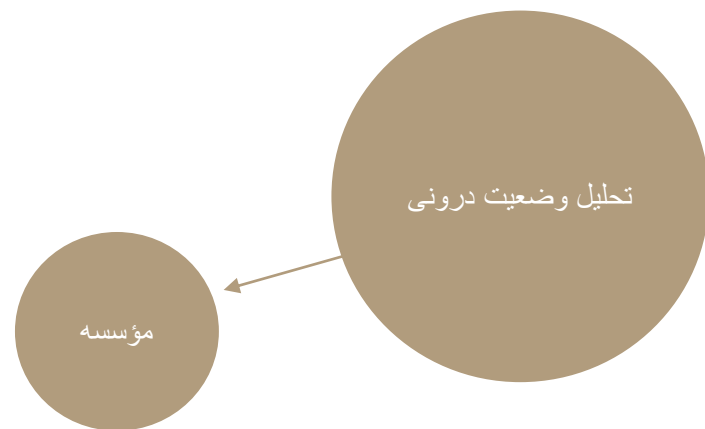
■ فرصت‌ها و چالش‌های برنامه‌های توسعه ظرفیت سازمان‌های غیردولتی

چالش‌های سازمان‌های عرضه و تقاضا

- نگرانی‌های امنیتی – سیاسی
- نا پایداری منابع مالی
- نا پایداری نیروی انسانی
- ضعف نظام مدیریت و سیاستگذاری سمن‌ها

- حمایت نیکوکاران و خیرین
- حمایت سازمان‌های بین المللی
- تشویق بخش‌هایی از دولت
- سرمایه اجتماعی درون گروهی سمن‌ها
- سرمایه انسانی سمن‌ها

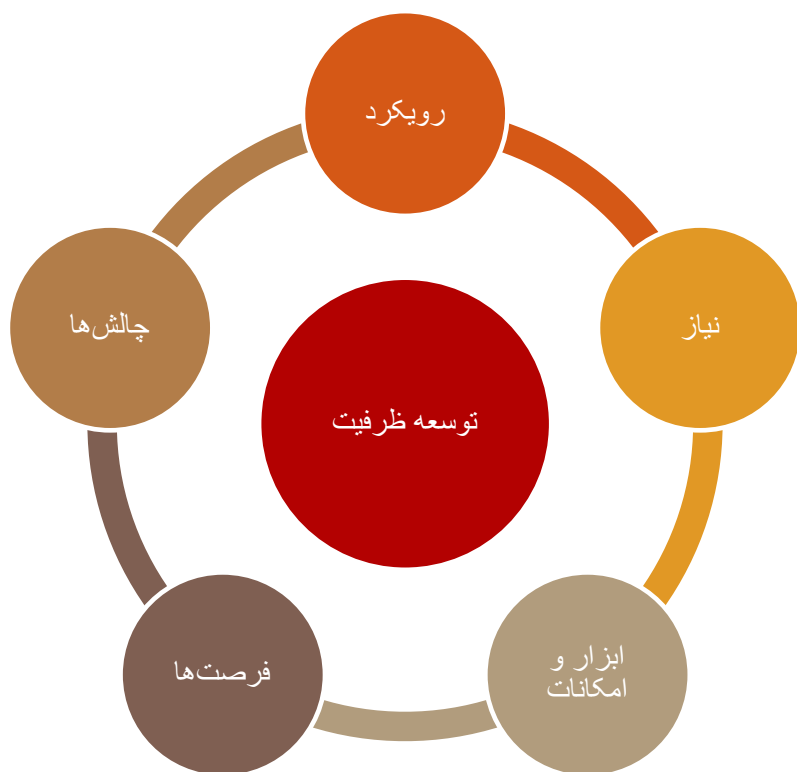
فرصت‌های سازمان‌های عرضه و تقاضا

تحلیل وضعیت مؤسسه در توسعه ظرفیت سازمان‌های غیردولتی

مؤسسه نیکوکاری دکتر معین

تحلیل وضعیت درونی

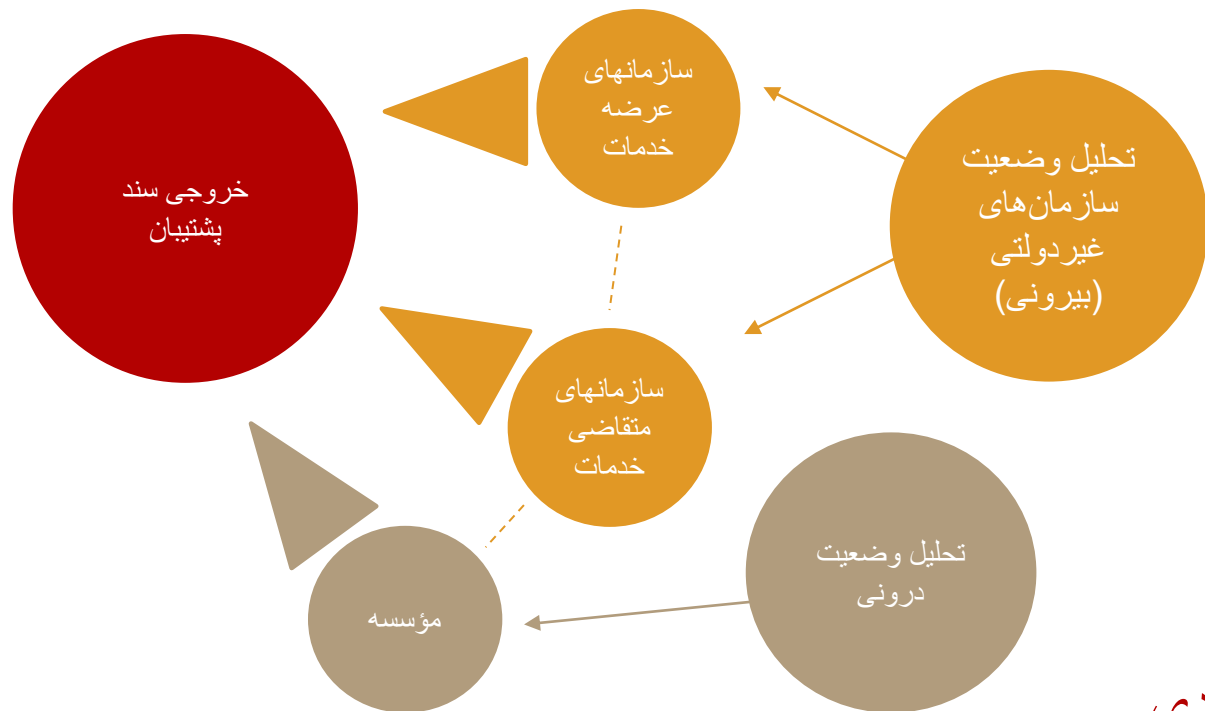
■ محورهای تحلیل

- الف- رویکرد شورای علمی مؤسسه به برنامه‌های توسعه ظرفیت سازمان‌های غیردولتی به چه شکل است؟
- ب- شورای علمی مؤسسه بر مبنای اساسنامه آن چه زمینه‌هایی را برای ورود به عرصه توسعه ظرفیت ضروری می‌دانند؟
- ج- مؤسسه چه ابزارها و امکاناتی برای ورود به عرصه توسعه ظرفیت دارا است؟
- د- فرصت‌ها و چالش‌ها در درون مؤسسه کدام هستند؟

تحليل وضعیت بیرونی

■ خروجی بررسی وضعیت درونی مؤسسه

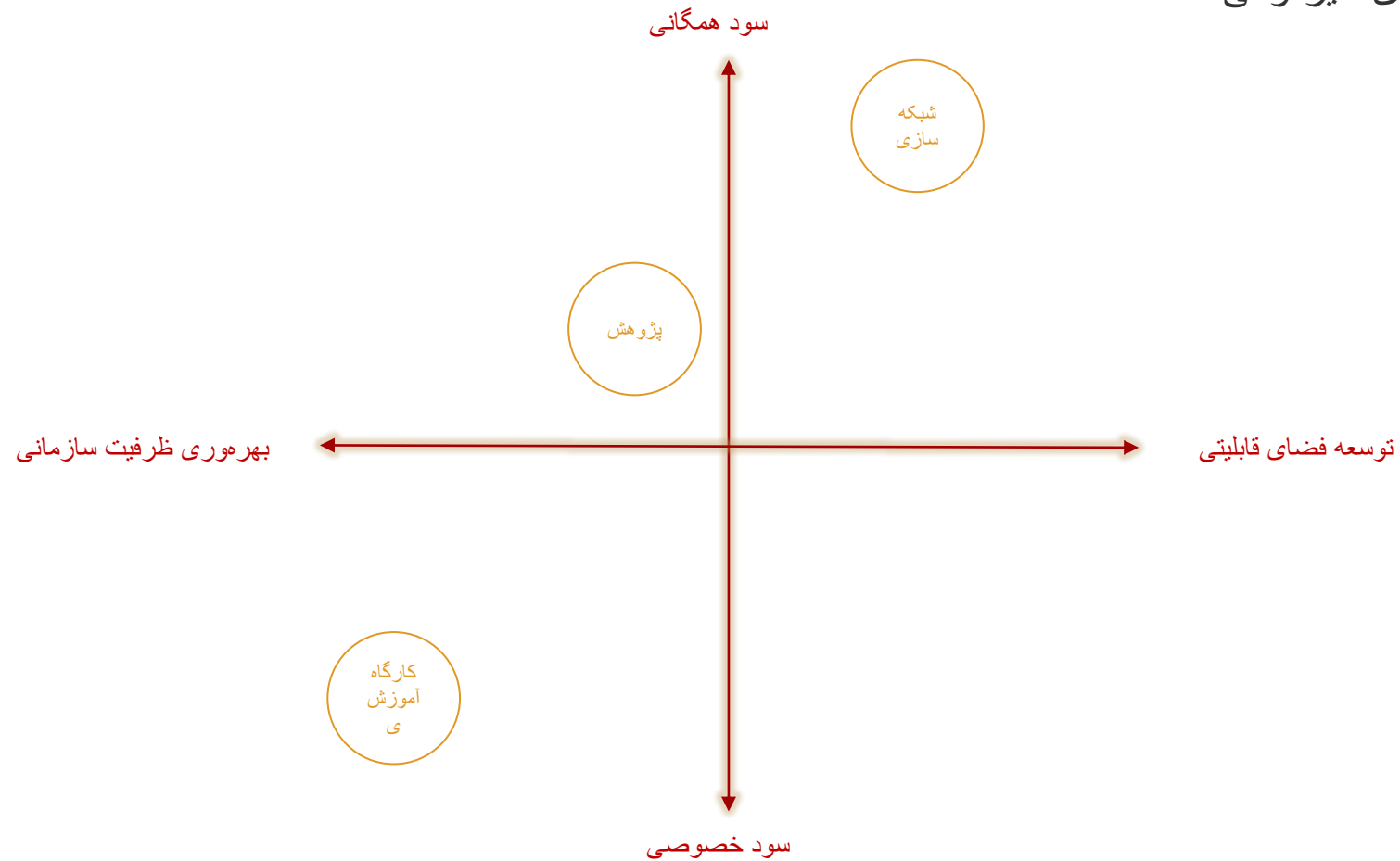

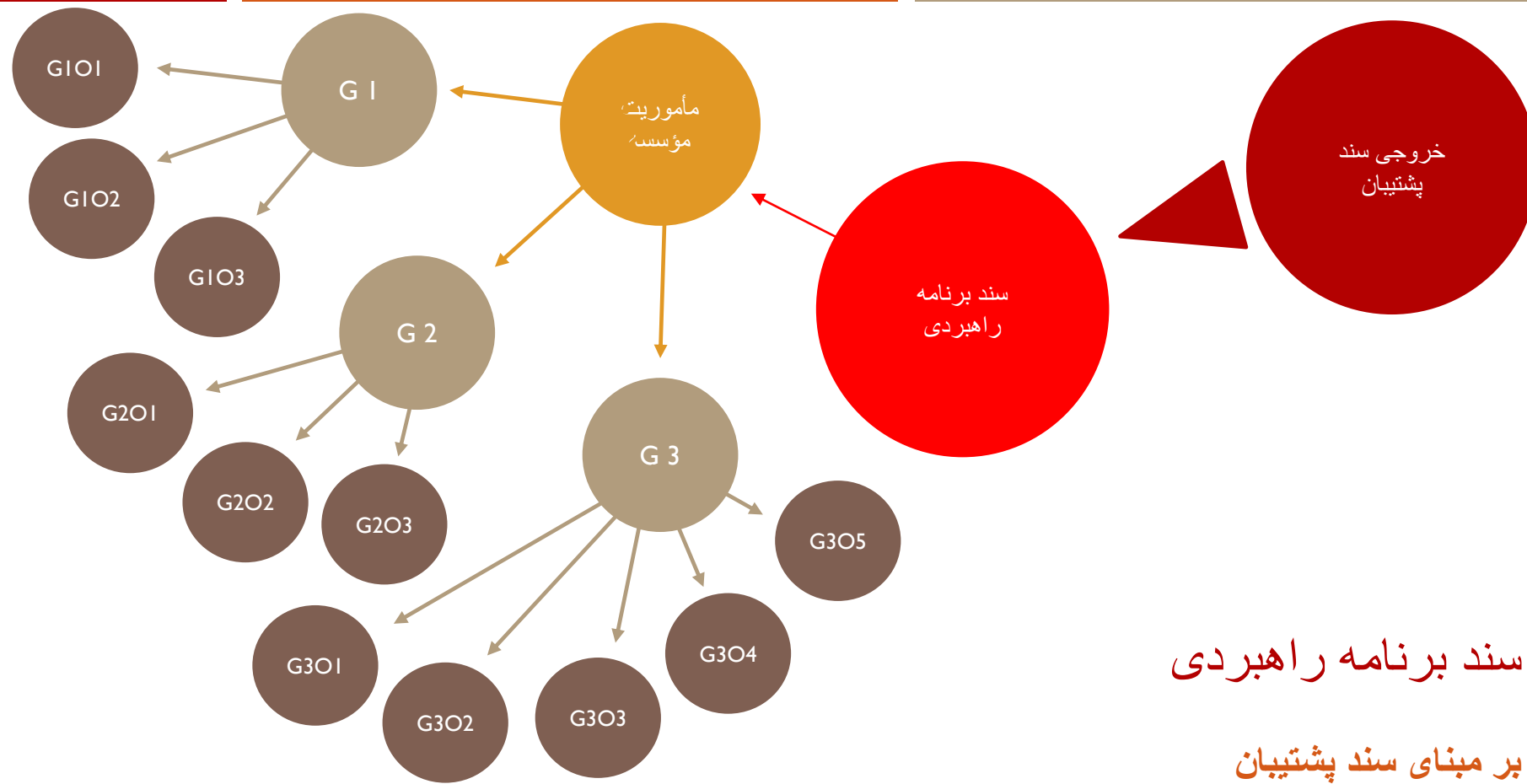
مدل خروجی نهایی در سند پشتیبان برنامه راهبردی

بر مبنای یافته‌های بررسی وضعیت بیرونی و درونی

خروجی سند پشتیبان برنامه

■ مدل توسعه ظرفیت سازمان‌های غیردولتی

مأموریت و اهداف کلان مؤسسه

■ مؤسسه نیکوکاری دکتر مجتبی معین مؤسسه‌ای است:

علمی و اجتماعی و بشر دوستانه، غیر دولتی، غیر انتفاعی و غیر سیاسی که در زمینه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و کاهش آن‌ها، ضمن رعایت کامل قوانین جمهوری اسلامی ایران فعالیت خواهد کرد.

■ اهداف

- **G1:** پشتیبانی از فعالیت‌های آموزشی و ترویجی سازمان مردم نهاد (سمن‌ها) در جهت توانمندسازی گروه‌های آسیب پذیر
- **G2:** پشتیبانی از فعالیت‌های پژوهشی سمن‌ها در جهت توانمندسازی گروه‌های آسیب‌پذیر و آسیب‌دیده
- **G3:** افزایش بهره‌وری و توسعه ظرفیت سازمان‌های جامعه مدنی در حوزه مسائل اجتماعی

- **GI:** پشتیبانی از فعالیتهای آموزشی و ترویجی سازمان مردم نهاد (سمن‌ها) در جهت توانمندسازی گروه‌های آسیب پذیر
- **GIO1:** حمایت {مالی و ...} از شرکت سمن‌های گروه‌های آسیب‌پذیر در دوره‌های آموزشی توسعه ظرفیت
- **GIO2:** حمایت {مالی و ...} از سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات توسعه ظرفیت به سمن‌های گروه‌های آسیب‌پذیر
- **GIO3:** حمایت {مالی و ...} از تولید محتوا و روش‌های آموزشی در حوزه توسعه ظرفیت سمن‌های گروه‌های آسیب‌پذیر

اهداف عینی مؤسسه | G2

- **G2:** پشتیبانی از فعالیت‌های پژوهشی سمن‌ها در جهت توانمندسازی گروه‌های آسیب‌پذیر و آسیب‌دیده
- **G2O1:** تدوین و انتشار گزارش دوره‌ای وضعیت جامعه مدنی (سمن‌ها) در حوزه گروه‌های آسیب‌پذیر و نابرخوردار
- **G2O2:** طراحی و اجرا بانک اطلاعات سمن‌های گروه‌های آسیب‌پذیر و نابرخوردار
- **G2O3:** مستندسازی ابتکارات جامعه مدنی (سمن‌ها) در حوزه گروه‌های آسیب‌پذیر و نابرخوردار

اهداف عینی مؤسسه | G3

■ **G3:** افزایش بهره‌وری و توسعه ظرفیت سازمان‌های جامعه مدنی در حوزه مسائل اجتماعی

■ **G3O1:** تسهیل شبکه‌سازی میان سازمان‌های جامعه مدنی (سمن‌ها، انجمن‌های علمی و مراکز تحقیقاتی) در حوزه مسائل اجتماعی

■ **G3O2:** تعریف جایزه سالانه برای ابتکارات برتر سمن‌های حوزه مسائل اجتماعی

■ **G3O3:** حمایت از طرح‌های توسعه ظرفیت سمن‌های حوزه مسائل اجتماعی

■ **G3O4:** حمایت از طراحی نرم افزاری به منظور تسهیل رابطه داوطلبان و سمن‌های حوزه مسائل اجتماعی

■ **G3O5:** حمایت‌طلبی برای تقویت جایگاه سمن‌ها در سیاست‌گذاری حوزه مسائل اجتماعی

پایان